

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: CHUDOBA JAKO ANTROPOLOGICKÝ PROBLÉM

Autor: Denisa Nováková

Vedoucí: Mgr. Lucie Kolářová, Dr. Theol.

Studijní obor: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: prof. Dr. Ctirad Pospíšil, Th.D.

Datum: 1. 5. 2019

Předložený kvalifikační elaborát má celkem 69 započítatelných stran, pročež z hlediska rozsahu splňuje kritéria kladená na diplomovou práci tohoto typu.

Dílo je rozvrženo do úvodu, sedmi kapitol a závěru. Ve vstupní partii jsme informováni, že chudoba není pouze materiální záležitost. Poté následuje přehled jednotlivých kapitol a jejich tematického zaměření. Schází rozvaha o aplikované metodě. Jestliže autorka chce hovořit o chudobě jako o antropologickém problému, měla by v práci být pasáž věnovaná antropologii. Jde autorce o antropologii filosofickou nebo teologickou? Tyto nevyjasněnosti pak zapříčiňují, že následující kapitoly představují spíše kompiláty a popisy různých forem chudoby, případně přehledy toho, co dělá stát v boji s chudobou, a o křesťanství a chudobě.

V první kapitole autorka vyjasňuje formy chudoby a také pojednává o těch skupinách obyvatelstva, které jsou ohrožovány různými podobami chudoby více než jiné. Následující pojednávají o materiální chudobě, o kulturní chudobě, vztahové chudobě, duchovní a duševní chudobě. Předposlední kapitola popisuje státní systém podpory lidí v ekonomické nouzi. Poslední partie na deseti stranách pojednává o křesťanství a chudobě. Závěr obsahuje opakování základních tvrzení. Poslední souvětí, v němž se dozvídáme, že chudobu: „nelze nikdy pojímat jako izolovaný fenomén, odtržený od člověka“ má velmi obecnou povahu, a proto vlastně mnoho neříká.

K posledně řečenému si dovoluji podotknout, že boj proti chudobě nemá pouze povahu konkrétní charitativní stránku, ale rovněž tvářnost tak zvané „sociální lásky“, když se snažíme vylepšovat, nebo dokonce proměňovat stávající systém zejména politickými prostředky. Autorka nevěnovala sebemenší pozornost velmi důležitému textu, jímž je Kompendium sociální nauky církve. Není člověk sociální tvor? Není sociální dimenze nevyhnutelně také určitou tvářností života, která by měla být vnímána na rovině antropologie?

V pasáži věnované křesťanství a chudobě by bylo vhodné věnovat pozornost základnímu zdroji křesťanské identity, totiž Písmu svatému, najmě Novému zákonu. Pozitivní hodnocení dobrovolné chudoby jako znamení osobní svobody je pouze naznačeno. Autorka by měla vědět o napětí mezi matoušovskou a lukášovskou koncepcí chudoby – chudoby v duchu. Popis toho, co bylo cílem Ježíše z Nazareta, není neproblematické. Šlo mu opravdu jen o to, abychom mohli žít posmrtně jako duše? Není ve hře také eschatologie vzkříšení, tedy kompletně dovršené a oslavené lidské bytosti? Nešlo především o zjevení a oslavu Otce,

Dalším problémem, tentokrát technickým, je uspořádání přehledu použité literatury, v němž není snadné se orientovat, neboť autorka nerespektuje běžný úzus řadit použitou literaturu v abecedním pořádku podle příjmení autorů.

Nebylo by lépe začínat každou novou kapitolu vždy na nové straně? Celková orientace v předloženém textu by pak byla rozhodně snazší.

Celkové hodnocení: Autorka věnovala svému dílu jistě mnoho úsilí, shromáždila řadu citací z nejrůznější literatury. Práci ji samotnou určitě obohatila. Z díla vyznačuje snaha vnímat fenomén chudoby pokud možno ve všech jeho různých formách a druzích. Zároveň ale není možno zavírat oči před řadou nedostatků, o nichž jsem se jako oponent nemohl výše nezmínit.

Z uvedených důvodů navrhuji hodnocení: 2-3, a to v závislosti na úrovni obhajoby.

prof. Ctirad Václav Pospíšil, Th.D.

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice